

ISTRAŽUJEMO: ZAŠTO JE BROJ STANOVNIKA NAŠEG GRADA IZ GODINE U GODINU SVE MANJI?

RODE SVE REĐE DOLAZE OVDE

- Nemanja Sarač, diplomirani sociolog: Sombor se nalazi u Vojvodini koja decenijama ima negativan prirodni priraštaj
- Branislav Jeremić, član Gradskog veća: Pad nataliteta, te negativna stopa priraštaja stanovništva predstavljaju prvorazredan nacionalni i državni problem
- Liljana Sokolova Đokić, načelnica Zapadno-bačkog okruga: Mladi odlaze glavom bez obzira

Prema prvim procenama popisa stanovništva, za devet godina broj stanovnika na području grada Sombora pao je za oko 10.000. Dok rezultati popisa ne budu ozvaničeni, o trendovima koje on pokazuje možemo samo spekulirati. Ipak, po svemu sudeći, čini se da je trend opadanja broja stanovnika, koji u Vojvodini i istočnoj Srbiji traje već decenijama, nastavljen, ali i da se proširio na ostatak države.

pasivno prilagodava postojećim društvenim odnosima. Ukoliko želimo da suštinski promenimo postojeći trend demografskog nestajanja Sombora i Srbije moramo da stvorimo društveni sistem kompatibilan modernim evropskim demokratijama. Kada se radi konkretno o Somboru, uzroci činjenice da je drugi najugroženiji grad u Srbiji mogu se tražiti u tri ključna faktora: Sombor se nalazi u Vojvodini koja de-

„PRAŽNENJE“ PROVINCIJA

Prosečna starost stanovništva u Srbiji je 41,2 godine, a stopa reprodukcije ispod jedan, što znači da iza jedne žene ne ostane dvoje dece što je minimum za dugoročnu zamenu generacija. Problem predstavlja i to što u našoj zemlji živi mnogo više starijih od 65, nego mlađih od 15 godina.

- Možemo pretpostaviti da stanovništvo u najveće

pojedinačno lokalne samouprave, i njegovo rešavanje je dugotrajan proces. Pad nataliteta je prisutan na ovim prostorima, još od sredine prošlog veka, a negativna stopa prirodnog priraštaja, od kraja osamdesetih godina prošlog veka i ona je u našoj zemlji među većima u Evropi, ali ne i najveća, čak i u okruženju, prema meni dostupnim podacima, npr. Mađarska i Bugarska imaju veću negativnu stopu prirodnog priraštaja, što naravno nije nikakva uteha, već samo pokazatelj da se radi o jednom sveprisutnom problemu. Sombor, tu nije nikakav izuzetak, činjenica da prema preliminarnim rezultatima popisa imamo veći pad broja stanovnika, nego što je državni prosek, posledica je činjenice da je

prethodni popis iz 2002. godine, pokazao jedan blagi rast broja stanovništva, u odnosu na onaj iz 1991. godine, jer smo i pored negativne stope prirodnog priraštaja i ekonomske migracije, imali sa druge strane velik priliv izbeglog stanovništva, između dva popisa. Stoga je prethodni popis 2002. godine prikrilo stvarnu (još tada lošu) demograf-

lova Đokić smatra da je potrebno da naš grad bude u funkciji građana, a ne da su građani u funkciji Sombora, te da je neophodno povratiti atraktivnost našeg grada. Prema njenim rečima za sve su odgovorni tranzicija, svetska kriza pa i svi mi zajedno.

POLITIKA DEGRADIRA STRUČNJAKE

- Za mene je zaprepašujuć podatak da nas, za manje od 10 godina, ima 10.000 manje. Mislim da je odlučujući faktor nezvesna budućnost mladih zbog čega oni odlaze glavom bez obzira, kao i povlačenje ostalih članova porodice, od strane člana koji je već izašao iz zemlje. Naime, naš mladi čovek sve više sigurnost za budućnost vidi u školovanju, koje još nije obezbedilo svoje mesto u društvu, odnosno privredi, tako da diskrepanca između postojećih ili nepostojećih zakona koji jesu na

ne trebaju privredi koja se presporo tranziciono restituira. Pravilo da se radno mesto obezbeđuje političkom pripadnošću, isključuje iz igre pojedince koji vrede i društvena skupocenost. Dakle, ne postoje kriterijumi i pravila dobijanja posla što se završava sumnjivim kvalitetom „stručnjaka“ posebno na rukovodećim mestima. O posledicama takvih postupaka da i ne pričamo, već se debelo osećaju. To je jedan od razloga što se procesi tranzicije do stabilnog i bogatog društva odvijaju sporo, bolno i što pri tom povređuju građane Srbije, kazala je načelnica.

One je istakla da naša socijalna politika samo jednokratno i sporadično rešava pojedine probleme nezaposlenosti, a da mladima koji su odstažirali, tek predstoji mučenje do radnog mesta.

- S druge strane, komfor zaposlenih, osećaj da nam je „kašika upala u med“,

Nemanja Sarač

Liljana Sokolova Đokić

Branislav Jeremić

- Decenije političkog uticaja na privredni razvoj rezultirale su gubljenjem granica između politike i ekonomije. Politička i ekonomska centralizacija na polju zakona, dobila je svoj izraz i u geografiji i demografiji. Umesto otvorenog društva u kojem bi pojedinac dobio fer šansu da bude „kovač svoje sreće“ stvoren je sistem u kojem se on samo

cenijama ima negativan prirodni priraštaj. Grad je pogranično područje a ona su u vremenima ratova i sukoba najugroženija. Relativno kvalitetan obrazovni sistem, naizgled apsurdno, olakšava iseljavanje jer omogućuje mladima prilike za zapošljavanje ili nastavak školovanja u većim gradovima, smatra diplomirani sociolog Nemanja Sarač.

gradove dolazi zato što su ekonomski, univerzitetski i administrativni centri Srbije. Dakle, u potrazi za poslom i svim vrstama životnih prilika koje nisu imali u manjim sredinama. Ovo nas, dalje, dovodi do zaključka da se radi o mladoj populaciji. Ona je po definiciji mobilna, dinamična i nosilac razvoja. Takođe, u nju se ubrajaju žene u fertilnom periodu, dakle ključan faktor budućeg prirodnog priraštaja. Iz svega navedenog možemo zaključiti da će trendovi „pražnjenja“ provincije i prenaseljenosti Beograda i Novog Sada biti nastavljeni i ubrzani. Posledice će biti starenje populacije manjih mesta i u skladu s tim njihova dalja provincijalizacija. S druge strane, Beograd i Novi Sad neće imati komunalne uslove, a ni kulturološki kapacitet da uspešno prihvate-socijalizuju ogroman broj pridošlica, kaže Sarač.

DEMOGRAFSKA (LOŠA) SLIKA GRADA

- Pad nataliteta, te negativna stopa priraštaja stanovništva predstavljaju prvorazredan nacionalni i državni problem. Isto tako, taj problem se mora i rešavati na državnom i nacionalnom nivou, u sklopu koga mogu imati efekta mere koje preduzimaju

sku sliku Grada, pa zato i ovi preliminarni rezultati ovogodišnjeg popisa, pokazuju tako drastičan pad broja stanovnika. Mere koje treba preduzeti su dvojake, podsticajne – ekonomske, zdravstvene i socijalne i jednako važno jeste promocija kolektivnih vrednosti, to su pre svega porodične i nacionalne vrednosti, mišljenja je član Gradskog veća Branislav Jeremić.

Načelnica Zapadno-bačkog okruga Liljana Soko-

strani obrazovanja i naših obrazovanih mladih članova društva, ima za posledicu nezaposlenost diplomiranih stručnjaka. Otuda pre svega, odliv mozgova, pa i iz Sombora. Na kraju, nije reč samo o mladima koji su završili fakultet. I oni koji ga nisu završili, inofmisani su, danas nije teško da se informišu, o mogućnostima za zaradu u drugim državama. Drugim rečima, novi kadrovi koje svakodnevno generiše naše društvo, još

nedovoljna odgovornost pojedinaca, takođe utiče na manju produktivnost, te društvene nepovoljne efekte. Dakle, smanjen broj stanovnika Sombora po meni, je najviše na račun mladih i to obrazovanih ljudi. Oni ne odlaze isključivo iz zemlje, već migriraju i u veće gradove, tačnije u Novi Sad i Beograd, gde se sve dešava pa i šansa za posao i život, rekla je Sokolova Đokić.

T.Stojković

SVE MANJI BROJ ROĐENIH

Prema podacima za Grad Sombor zajedno sa naseľljenim mestima, od 2002. do 2011. godine broj umrlih približno je isti iz godine u godinu a svake godine je bio veći od broja rođenih. Dok broj umrlih, nekako stagnira, broj rođenih u stalnom je opadanju. Najviše beba rođeno je 2004. godine (1.483) a najmanje 2006. (915) i 2007. (911). Prema statističkim podacima koje smo dobili od Zvonimira Štrbca, načelnika Matične službe u Somboru, broj rođenih beba ove godine (do 9. novembra) najmanji je u proteklih devet godina, i iznosi 798.

Godina rođenja	Broj upisa
2002	1319
2003	1470
2004	1483
2005	1415
2006	915
2007	911
2008	1224
2009	1192
2010	1153
2011 (do 9.11. '11)	798

Godina smrti	Broj upisa
2002	1801
2003	1943
2004	1992
2005	1996
2006	1959
2007	1978
2008	1981
2009	1768
2010	1890
2011 (do 9.11. '11)	1542

Broj rođenih i broj umrlih u proteklih devet godina u Somboru